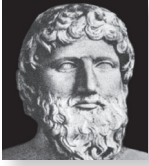
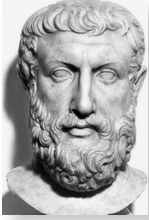

idea

“Platonik Diyalektiğin o en ünlü başyapıtı” ve “Eski Diyalektiğin bu hiç kuşkusuz en büyük sanat yapıtı” — bunlar Hegel’in Platon’un *Parmenides*’ini tanımlayan sözleridir. Ve kayıtlı en büyük entellektüel karşılaşmalardan birini, belki de birincisini sunan bu başyapıtta Diyalektiği konuşan konuşmacılar Parmenides, Zenon ve genç Sokrates’tir. Diyalektik salt öznel olarak, insan düşüncesine sınırlı olarak alınabilir, ve Eleatikler onu böyle öznel olarak aldılar. Ama Diyalektik, Platon’un yaptığı gibi, nesnel olarak da alınabilir. O zaman yine yapıtın özkesel temalarından biri olan İdealar ya da Biçimler yalnızca varlığa ilgisiz insan düşünceleri olmaya son verirler ve **nesnel İdealar** olarak bütün bir doğal ve tinsel Olgusallığın biçimini sağlarlar. Ve İdealar öznel de oldukları için, aslında insanın en özsel doğası, onun gerçek karakteri oldukları için, *insan gerçeği bilebilir*, ve bilgi ancak ve ancak kavramsal olarak olanaklıdır. İnsandaki Güzellik İdeası ya da saltık Güzellik, Türe ve Bilgi ideaları ya da saltık Türe ve Bilgi ve başka İdealar tümü de nesnel karşı eşleri ile bir ve aydırdılar. O zaman insanın bilgisizlik — doxa — durumu yalnızca geçici bir durumdur, yalnızca onu gerçek varoluş biçimine götüren zamansal bir oluş sürecidir. Düşüncenin olduğu gibi nesnel realitenin de ruhu olan Diyalektiği bilimden, felsefeden, genel olarak bilmeyi isteyen düşünceden soyutlamak, onu dikkate almamak ve uygulamamak insanı en özsel doğasının bilinçsiz olarak bırakmayı kabul etmektir. Doxa böyle bilincin biçimidir, ve orada içerik bilgi değil ama tahmin, gerçeklik değil ama olasılık, inanç değil ama kuşku — bir bilinç ki, fenomenaldir ve bu özgül tek-yanlılığı içinde salt kendi içindedir.

Parmenides ve Zenon felsefe tarihinde ön-Sokratikler arasında ilk kez Su, Hava, Ateş vb. gibi tasarımları değil ama Kavramın kendisini, Varlığı ilke ya da arke olarak kabul eden düşünürlerdir. Onları Diyalektiği kavramaya götüren olgu kavramı *arılığı içinde* kavramış olmalarıdır, çünkü mantıksal olan Kavramdır, onlardan önceki düşünürlerin arke olarak gördükleri Su, Hava, Ateş vb. gibi tasarımlar değil. Ama Eleatikler Diyalektiği nesnel olarak görmeyi kabul edemediler ve onu salt özneye sınırladılar. — Düşünce gerçekten özgür olduğu zaman, bilimsel Kavramı arılığı içinde kavradığı ve kendini mantıksal zorunluğa bıraktığı zaman, salt analitik momente kısıtlı olamayacağını, analitiğin kendinde diyalektik olduğunu görür. Belirlenim, ilkin ya da görünüşte analitik olmasına karşın, onu olumsuzlamaktan başka bir anlamı ve işlevi olmayan karşıtı tarafından belirlenir ve böylece onunla bir olmak zorundadır. Eleatikler saltık olarak analitik düşünürler, sözcüğün en gerçek anlamında monistler idiler. Ama Analitiğin kendisinde yatan Diyalektiği kavramalarında insanın bilimsel düşünme sürecinin büyük öncülleri oldular.

İDEA CEP KİTAPLARI 031
FELSEFE 18

İDEA SY 2011/09

ISSN 2146-3441

9

772146 344003

PLATON PARMENİDES

İDEA E SY 2011/09

İDEA

idea

PLATON PARMENİDES

İDEA SY 2011/09